

Nr 10

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner angående översyn av bestämmelserna om val av kyrko- mötets lekmannaombud.

I de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 108 i första kammaren av herr *Boman* samt nr 230 i andra kammaren av herr *Persson* i Svensköp hemställes, att »riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en översyn av gällande kyrkomötesförordning främst avseende antalet lekmannaombud och frågan hur de skall väljas».

Beträffande motiveringen får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionerna.

1863 års kyrkomötesförordning

Det allmänna kyrkomötet inrättades år 1863 i samband med genomförandet av representationsreformen. Kyrkomötet bestod enligt § 2 i den sagda år utfärdade kyrkomötesförordningen av 30 prästerliga ombud och lika många lekmannaombud. I fråga om val av lekmannaombuden stadgades i § 5, att samtliga å kyrkostämman röstberättigade lekmän ägde inom varje pastorat utse en elektor, samt att de sålunda utsedda elektorerna därefter förrättade val av ombud vid sammankomster i särskilda valdistrikt.

Under den diskussion, som föregick inrättandet av kyrkomötet, hade grundsatsen att både präster och lekmän skulle vara representerade i mötet förutsatts såsom given. Det ansågs vidare stå utom fråga, att i en representation för kyrkan en framskjuten plats måste givas prästerskapet. Därtill kom en viktig politisk synpunkt. Kyrkomötet framstod som en kompensation för prästerskapets genom representationsreformen förlorade ställning i riksdagen, och prästernas antal i kyrkomötet fick därför icke heller av detta skäl göras alltför litet. Samtidigt måste emellertid församlingarnas växande anspråk på att bli hörda i angelägenheter som berörde deras intressen tillgodoses. Ett lika antal andliga och världsliga ledamöter ansågs därför utgöra en lämplig och naturlig proportion för att mötets yttranden i allmänhet skulle kunna anses för ett uttryck av »lärostandets och församlingarnas gemensamma tanke».

Någon motivering till att hela antalet ombud i kyrkomötet satts till 60 lämnades ej i förslaget till kyrkomötesförordning och ej heller synes frågan om representationens storlek ha varit föremål för diskussion, då förslaget antogs.

Om alltså vid kyrkomötets tillkomst enighet rådde om att såväl präster

som lekmän skulle vara företrädare till lika antal i kyrkomötet, dröjde det icke länge förrän kyrkomötets sammansättning gjordes till föremål för kritik. Denna kritik följde två linjer. Dels påtalades, att kyrkomötet bestod av för få ombud, dels anmärktes på den lika proportionen mellan präster och lekmän. Frågan om den lämpligaste proportionen mellan de båda grupperna skulle med tiden komma att spela en betydande roll i diskussionen om en utökning av kyrkomötets ledamotsantal. I de vid skilda tidpunkter framlagda förslagen i dessa spörsmål åberopades som motiv för en utökning av lekmannaombudens antal bl. a. att det ringa antalet ombud icke stod i rimlig proportion till den stora väljarkåren, varför kyrkomötet icke uppfyllde kraven på att vara en representation för hela den svenska kyrkan, samt att ombudens fåtalighet utgjorde ett avgörande hinder för en allsidig representation för olika socialgrupper och meningsriktningar i kyrkliga frågor. Likväl omfattades länge av såväl riksdagens som kyrkomötets majoritet den åsikten, att en lika proportion mellan präster och lekmän måste anses vara av grundläggande natur för kyrkomötet.

Det är först ett stycke in på 1900-talet — sedan bl. a. prästerskapets privilegier genom 1910 års ecklesiastika lagstiftning på väsentliga punkter blivit upphävda — som en förändring i uppfattningen kan konstateras.

I fråga om den föreskrivna metoden för val av lekmannaombud framfördes kritiska synpunkter i ett väsentligt senare skede än vad beträffar spörsmålet om proportionen mellan präster och lekmän. Det är sålunda först vid 1910 års kyrkomöte som en motion (nr 35) framlägges om införande av direkta val. Anledningen till att denna fråga icke väcktes tidigare får ses mot bakgrunden av att indirekt metod alltjämt i stor utsträckning förekom vid allmänna val.

I riksdagen väcktes år 1920 i en motion (II: 128) yrkande om omedelbara val av lekmannaombud. Konstitutionsutskottet (utl. nr 34) upptog vid behandlingen av motionen därjämte ånyo frågan om förstärkande av lekmanrepresentationen i kyrkomötet. I enlighet med utskottets förslag anhöll riksdagen i skrivelse (nr 191) till Kungl. Maj:t om utredning under vilka förutsättningar ett införande av direkta val av lekmannaombud kunde, i samband med en utvidgad lekmanrepresentation i övrigt inom kyrkan, genomföras.

Med anledning av riksdagens begäran om utredning påbörjades inom justitiedepartementet år 1921 en förberedande undersökning angående bl. a. de i riksdagens skrivelse berörda frågorna. Utredningsarbetet fortgick till år 1923, då det avslutades i ofullbordat skick.

Yrkanden att det avbrutna arbetet skulle återupptagas framställdes därefter vid flera tillfällen i såväl riksdagen som kyrkomötet men föranledde icke någon åtgärd. Först vid 1944 års riksdag kom frågan i ett annat läge. Vid denna hemställdes i en motion (I: 230) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående ändrade grunder för kyrkomötets sammansättning i syfte att tillförsäkra lekmännen behörigt vidgat deltagande i dess arbete. I sitt utlåtande (nr 11), i vilket

lämnades en utförlig redogörelse för tidigare reformförslag, anförde konstitutionsutskottet bl. a.:

Utän att vilja yttra sig om storleken av lekmannarepresentationen anser sig utskottet dock böra framhålla, att antalet lekmän bör vara sådant, att olika meningsriktningar i kyrkliga frågor beredas möjlighet att bliva på ett skäligt sätt företrädda. Därjämte bör övervägas möjligheten av en viss utökning även av de prästerliga ledamöternas antal, särskilt som det torde få betraktas som en brist, att de obefordrade prästerna icke äro valbara till ombud vid kyrkomötet.

Vid en omprövning av frågan om en utökad lekmannarepresentation torde man ej kunna undgå att överväga även spörsmålet om sättet för denna representations utseende. Otvivelaktigt föreligger ett behov av mera tidsenliga former för val av kyrkomötets lekmannaombud.

Sedan utskottet därvid nämnt olika vägar, bl. a. att valen verkställdes av den ombuds församling, som pastoratskyrkoråden utse för val av lekmannaombud i domkapitlet, hemställde utskottet, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till ändrade grunder för kyrkomötets sammansättning. Riksdagen beslöt i enlighet med förslaget.

I anledning av riksdagens skrivelse (nr 179) tillsatte Kungl. Maj:t genom beslut den 8 december 1944 sakkunniga att utarbeta förslag till ändrade grunder för kyrkomötets sammansättning.

De sakkunniga avgåvo år 1946 ett betänkande med förslag till ny förordning om allmänt kyrkomöte (SOU 1946: 32).

Förslaget omarbetades i vissa delar av dåvarande domprosten Hultgren, varefter Kungl. Maj:t framlade detsamma för godkännande av 1948 års kyrkomöte samt såsom proposition (nr 13) till 1949 års riksdag. Sedan förslaget antagits utfärdade Kungl. Maj:t den 22 april 1949 ny förordning angående allmänt kyrkomöte.

Gällande kyrkomötesförordning

Enligt 1949 års kyrkomötesförordning består kyrkomötet av 100 ledamöter, varav 43 prästerliga ombud och 57 lekmannaombud.

De prästerliga ombuden skola vara samtliga biskopar, fyra inom de teologiska fakulteterna vid rikets universitet utsedda ombud samt 26 valda ombud för stiftet.

Vid val av lekmannaombud bildar varje stift en valkrets. Lunds stift utgör dock två valkretsar. Inom varje valkrets väljes det antal ombud, minst två, som Konungen bestämmer. Ombuden väljas av särskilt utsedda elektorer.

För val av elektorer indelas varje valkrets i distrikt. Om denna indelning beslutar domkapitlet. Församlingarna kunna var för sig eller två eller flera tillsammans bilda distrikt. Invånarantalet i varje distrikt skall i regel överstiga 2 000. I varje distrikt utses i visst förhållande till invånarantalet från en till tio elektorer.

Består distrikt av en församling, väljas elektorerne av kyrkofullmäktige

eller, där sådana ej finnas, å kyrkostämma. I distrikt, som består av två eller flera församlingar, väljas elektorerna av delegerade, som i sin tur utsetts församlingsvis av kyrkofullmäktige eller å kyrkostämma. Församling utser därvid från en till nio delegerade allt efter invånarantalet.

I fråga om *proportionen mellan antalet prästerliga ombud och antalet lekmannaombud* anförde 1944 års sakkunniga, att de ansågo det grundläggande för kyrkomötet vara endast att det inneslöte en representation för såväl präster som lekmän. Det gällde sedan att tillförsäkra båda avdelningarna en sådan mångsidighet, att de kunde var för sig motsvara de krav som borde ställas på dem. Härav följde att frågan om en utökning av de båda avdelningarna borde prövas för sig. Men det vore också nödvändigt att pröva konsekvenserna av en förändrad proportion med hänsyn till kyrkomötets arbetssätt och att tillse, att den avsedda samverkan mellan de båda avdelningarna främjades. Vid bedömandet av denna lämplighetsfråga kommo de sakkunniga till att lekmännen borde erhålla en talrikare representation än prästerna. De sakkunniga fortsatte:

Om man endast skulle beakta önskemålet att få olika meningsriktningar i kyrkliga frågor representerade så allsidigt som möjligt, skulle en betydlig ökning av antalet ombud bli erforderlig. Det låge då närmast till hands att tänka på en fördubbling. Mot en så stark ökning tala emellertid vägande skäl. Härvid må först framhållas, att ökat antal ombud i kyrkomötet medför stegrade kostnader. Ännu viktigare äro emellertid de omständigheter, som sammanhånga med arten av kyrkomötets uppgifter och arbete.

De sakkunniga stannade vid att föreslå, att antalet lekmannaombud ökades från 30 till 48 och att antalet prästerliga ombud ökades från 30 till 36. Kyrkomötet skulle alltså bestå av 84 ombud. Lekmannaombudens antal skulle då förhålla sig till de prästerliga ombudens antal som 4: 3, en proportion som med fördel kunde läggas till grund för bestämmande av utskottens storlek.

Vid sin bearbetning av de sakkunnigas förslag ifrågasatte Hultgren icke någon ändring i den föreslagna proportionen mellan prästerliga ombud och lekmannaombud, bland annat med hänsyn till dess användbarhet vid fördelningen av platserna i utskotten. Däremot föreslog han en utökning av antalet ombud till 98. Till stöd härför åberopade han:

För en fixering av ombudens antal erbjuder önskemålet om en ökning av de valda prästerliga ombuden till två från varje stift den naturliga utgångspunkten. Hela representationen skulle då uppgå till 43 ombud. Om hela antalet ledamöter i kyrkomötet sattes till 100, skulle med en ungefär motsvarande ökning antalet lekmannaombud bli 57.

För att erhålla den exakta proportionen 3: 4 föreslog Hultgren, att kyrkomötet skulle erhålla en sammansättning av 42 prästerliga ombud och 56 lekmannaombud.

I det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till ny kyrkomötesförrättning upptogs det antal ledamöter Hultgren förordat. Härvid anförde departementschefen bl. a.:

De allmänna synpunkter, som de sakkunniga anlagt, kan jag oreserverat ansluta mig till. Vad angår de prästerliga ombuden har jag uttalat mig för en sådan utökning av antalet, att som regel två ombud skola utses från varje stift.

Antalet lekmannaombud bör — stå i viss proportion till antalet prästerliga ombud. Vid bedömandet av frågan om den lämpliga proportionen synes det mig uppenbart, att lekmanrepresentationen bör vara talrikare än den prästerliga avdelningen. De skäl, som de sakkunniga åberopat mot en alltför stark utökning, synes mig visserligen i stort sett bärande. Men den av mig förordade utökningen av totala antalet ombud med 14 utöver vad de sakkunniga föreslagit torde, även med beaktande av de sakkunnigas synpunkter, ej behöva medföra några olägenheter. Då jag ej finner påkallat att frångå den av de sakkunniga föreslagna proportionen, anser jag mig därför böra förorda, att antalet lekmannaombud bestämmas till 56.

Det av kyrkomötet för dess del antagna förslaget innefattade i detta stycke den mindre avvikelser från det framlagda förslaget, att antalet ledamöter i kyrkomötet utökades till 100, därav 43 prästerliga ombud och 57 lekmannaombud.

Kyrkomötets förslag biträdades sedan av såväl Kungl. Maj:t som riksdagen.

Frågan om *sättet för utseende av lekmannaombud* gjordes av 1944 års sakkunniga till föremål för ingående överväganden. Beträffande möjligheten att införa direkta val anfördes bl. a.:

Till förmån för en direkt valmetod har åberopats framför allt, att en sådan skulle medföra ett större allmänt intresse för valen.

De sakkunniga, som dela nämnda uppfattning och som även ur demokratisk synpunkt finna ett direkt valsätt vara mest naturligt, — ha funnit att svårigheterna med ett dylikt valsätt i detta fall äro så gott som oöverkomliga.

En viktig förutsättning för allmänna val är, att före valet en nominering av kandidater kommer till stånd. För att direkta val av lekmannaombud till kyrkomöte skulle kunna fylla sin uppgift, måste frågan om vilka kandidater, som skola framföras till valet, vara beredd på förhand. I annat fall skulle en betydande risk föreligga, antingen att valdeltagandet bleve obetydligt eller att antalet kandidater bleve så stort, att valutgången överlämnades åt slumpen.

Någon genomförd kyrklig partibildning finns icke. Det ligger då närmast till hands att tänka sig, att de politiska partierna kunde nominera kandidater jämväl vid val till kyrkomöte. Dessa partier äro emellertid i allmänhet organiserade länsvis. Då representationen till kyrkomötet av naturliga skäl bör följa stiftsgränserna, skulle de politiska partierna bli nödsakade att åstadkomma särskilda organisationer i stiftet för att kunna förbereda valen. Med hänsyn till att de frågor, som behandlas vid kyrkomötet, äro av mera speciell natur, har man anledning antaga, att de politiska partierna icke skulle vara villiga att åtaga sig dessa bestyr och kostnader.

Sedan de sakkunniga med negativt resultat inventerat vissa andra korporationers möjligheter, fortsatte de:

Även om man på ett eller annat sätt skulle kunna få till stånd en kandidatnominering, synes frågan om själva valförrättningens ordnande erbjuda synnerliga svårigheter. De möjligheter, som härvid föreligga, äro att valen antingen försiggå i omedelbar anslutning till andra val eller anordnas för

sig. — Vid anslutning till borgerligt val skulle på samma valdag minst två val komma att äga rum. Man kan då med fog befara, att kyrkomötesvalen i många fall skulle komma i skymundan. Om man åter låter val till kyrkomöte ske utan anslutning till andra val, komma de att draga orimligt höga kostnader.

Ytterligare en svårighet har yppat sig i detta sammanhang. Om valen till kyrkomötet förläggas i anslutning till andra val, måste de gälla för samma period som de övriga valen, d. v. s. fyra år. De sakkunniga ha icke funnit skäl föreslå ändring av det nuvarande stadgandet, att kyrkomötet skall sammanträda vart femte år. De valda ledamöterna skulle sålunda understundom icke komma att fungera.

Slutligen underströko de sakkunniga, att de ansågo huvudargumentet mot direkta val vara att antalet ombud som skulle väljas var alltför ringa. De sakkunniga anförde härom bl. a.:

Valkretsarna skulle härigenom bli så stora och därmed möjligheterna för valmännen att äga kännedom om lämpliga kandidater bli så begränsade, att valen skulle förlora i intresse. Det förtjänar erinras, att konstitutionsutskottet vid 1920 års riksdag vid sitt förordande av utredning om införande av omedelbara val framhöll, att denna fråga borde prövas i sammanhang med frågan om en utökning av lekmannarepresentationen. Att enbart för att möjliggöra införande av direkta val vidtaga en större ökning av lekmannaombudens antal än som med hänsyn till kyrkomötets uppgift och befogenheter och andra omständigheter är motiverad kan näppeligen ifrågakomma.

De sakkunniga funno sig således icke kunna förorda övergång till direkt valmetod utan stannade vid att föreslå att indirekta val bibehöllos. Förslaget innebar härutinnan i åtskilliga avseenden en förbättring av då gällande regler.

Vid remissbehandlingen av förslaget anförde domkapitlet i Västerås bl. a. att regler för ett valsätt, som tillgodosåg omedelbarhetskravet, kunde utformas enligt följande.

Åt kyrkofullmäktige, respektive församlingskyrkoråd, uppdrages att nominera kandidater till lekmannaombud i kyrkomötet. I stiftet nominerade kandidater uppföras av domkapitlet på en lista, som tillställs kyrkostämmornas ordförande, omfattande antingen samtliga föreslagna namn eller till ett fastställt antal dem, som samlat de flesta rösterna. Val av ombud sker därefter å respektive kyrkostämmor inom de å listan uppförda namnen. Valresultaten insändas till domkapitlet, som verkställer sammanräkningen.

Kungl. Maj:ts förslag, innefattande indirekt valmetod, byggde på de sakkunnigas av Hultgren överarbetade förslag. Vad beträffar frågan om direkta val anförde departementschefen, att riktigheten av de sakkunnigas uppfattning i denna punkt svårligen kunde jävas samt att han funnit de sakkunnigas skäl för avståndstagandet från den direkta valmetoden bärande.

Kyrkomötet gjorde för sin del vissa ändringar i det framlagda förslaget, vilket dock i princip godkändes. Vid frågans behandling anförde kyrkolagsutskottet (utl. nr 19) bl. a.:

Uppmärksamhet har även ägnats den direkta valmetoden, aktualiserad genom motion, vari hemställes att kyrkomötet måtte låta utarbeta förslag till

direkt valförfarande enligt riktlinjer likartade med dem, som skisserats i domkapitlets i Västerås yttrande. Utskottet har blivit övertygat om att den angivna vägen icke är framkomlig och har därför liksom de sakkunniga och Kungl. Maj:t stannat för en effektivisering av den indirekta valmetoden.

Vid propositionens behandling i riksdagen uttalade konstitutionsutskottet (utl. nr 3) bl. a. att det föreliggande förslaget finge anses innebära en avsevärd förbättring i förhållande till den gällande ordningen. I enlighet med utskottets hemställan bifölls propositionen jämväl i förevarande del.

Motionernas huvudsakliga innehåll

Motionärerna anföra bl. a. att om kyrkomötet skall bli ett representativt kyrkans organ, varest det kyrkliga livet och meningsriktningarna i församlingarna så långt det är möjligt avspeglas, måste främst två frågor på ett tillfredsställande sätt lösas: lekmannarepresentationen i kyrkomötet måste ha en lämplig proportion i förhållande till de prästerliga ombuden, och valet av dessa lekmannaombud måste ske på ett sätt som tillgodoser rådande meningsriktningar.

Vad gäller den första frågan så kan det, säga motionärerna, med hänsyn till det växande lekmannainflytandet i kyrkan ifrågasättas, om icke antalet prästerliga ombud bör begränsas i förhållande till lekmannarepresentationen.

Vad därefter beträffar sättet för utseende av lekmannaombuden böra möjligheterna till direkta val på nytt övervägas. Om lekmannarepresentationen ökades skulle svårigheterna att hålla direkta val mildras. Då kyrkofullmäktigeinstitutionen nu införts i ett större antal församlingar och möjlighet finnes att i ny församlingslag göra denna institution obligatorisk även i småförsamlingar, skulle val av kyrkomötesombud kunna ske i samband med kyrkofullmäktigevalet. Det har påpekats, att val av kyrkomötesombud i så fall måste omfatta samma valperiod som fullmäktigevalet och att det kunde befaras, att kyrkomöte ej komme att inkallas under någon valperiod. Det förefaller dock troligt, att kyrkomöte härefter kommer att inkallas med kortare tidsintervaller. Vidare torde de kyrkliga organisationerna komma att sörja för erforderlig nominering av kandidater. I det över 1946 års sakkunnigbetänkande av domkapitlet i Västerås avgivna yttrandet har skisserats de huvudlinjer, efter vilka bestämmelser i ämnet kunna utformas.

Utskottet

Med anledning av vad i motionerna anförts får utskottet till en början erinra om att riksdagen i skrivelse den 28 november 1956 (nr 381) till Kungl. Maj:t anhållit om en allsidig och förutsättningslös utredning av frågan om den framtida gestaltningen av förhållandet mellan staten och kyrkan. I sitt av riksdagen godkända utlåtande (nr 17) uttalade utskottet, att bland de detaljproblem, som komme att aktualiseras vid utredningen, skulle först

nämnas den avveckling eller omgestaltning av kyrkliga organ, som kunde bli en följd av att de organisatoriska banden mellan staten och kyrkan upplöstes. Härvid borde prövas den ställning bl. a. kyrkomötet intog. Utskottet anförde vidare, att hur än utredningens omfattning begränsades, torde det komma att dröja avsevärd tid, innan dess resultat kunde framläggas samt att med hänsyn därtill dess arbete icke borde föranleda, att sådant utrednings- och reformarbete på det kyrkliga området, som kunde leda till önskvärda partiella reformer, avbrötes eller inställdes. I anledning av riksdagens skrivelse har Kungl. Maj:t den 10 januari 1958 bemyndigat chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla sakkunniga att utföra en första etapp av en utredning av frågan.

Utskottet finner flera av de synpunkter, som i motionerna framförts till stöd för den begärda översynen av bestämmelserna om antalet lekmannaombud i kyrkomötet och sättet för deras utseende, värda beaktande. Likaså anser utskottet en sådan översyn falla inom ramen för vad som i förevarande sammanhang kan betraktas vara en partiell reform. Detta oaktat finner sig utskottet icke nu kunna tillstyrka en utredning i motionernas syfte. Utskottet får nämligen hänvisa till att för närvarande flera frågor äro under utredning, vilka kunna tänkas inverka på bedömandet av de i motionerna väckta spörsmålen.

Utskottet får sålunda erinra om att 1953 års församlingsstyrelsekommitté i sitt föregående år framlagda betänkande med förslag till ny församlingslag (SOU 1957: 15) bl. a. föreslagit, att kyrkofullmäktigeinstitutionen skall förbli fakultativ beträffande de mindre församlingarna, därvid gränsen för sådan valfrihet sänkts till ett befolkningstal av 1 000. Förslaget, som i förevarande hänseende innebär, att nära hälften av rikets församlingar alljämt skola själva bestämma om de vilja uppdraga beslutanderätten åt fullmäktige, är beroende av Kungl. Maj:ts prövning.

Vidare får utskottet framhålla, att riksdagen i skrivelse den 15 december 1955 (nr 388) till Kungl. Maj:t anhållit, att frågan om lämpligare tidpunkt för kyrkofullmäktigevalen måtte överlämnas till församlingsstyrelsekommittén för övervägande. Enligt vad utskottet inhämtat undersöker kommittén för närvarande denna möjlighet, därvid bl. a. om ett sammanförande av dessa val med de allmänna kommunalvalen låter sig göra.

Utskottet har vidare erfarit, att inom ecklesiastikdepartementet överarbetas det av biskopsvalskommittén framlagda förslaget till lag om biskopsval (SOU 1957: 19). Enligt detta förslag skall en elektorsförsamling av lekmän jämte domkapitlets ledamöter och stiftets präster förrätta val av biskop. Möjligheten att sammanföra bestämmelser om val av sagda elektorsförsamling med dem som röra elektorer för utseende av kyrkomötets lekmannaombud och lekmanaledamöter i domkapitlet undersökes för närvarande.

Såsom utskottet i det föregående framhållit, kan ett ställningstagande till spörsmålet om en översyn av nu gällande bestämmelser för sättet att utse kyrkomötets lekmannaombud röna inverkan av vad som kommer att föreslås i nu berörda avseenden.

Enär valsättet i sin tur får anses äga viss betydelse för bedömandet av en ändring i relationen mellan präster och lekmän — vilken år 1949 ändrades så, att lekmännen då erhöilo majoritet — finner utskottet icke heller sistnämnda spörsmål böra nu upptagas till omprövning.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 108 och II: 230 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 mars 1958

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elmgren, Damström, Olsén, Sveningsson, Erik Olsson, Ollén, Torsten Andersson*, Dahl, Axel Emanuel Andersson och Källqvist; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Pettersson i Norregård, von Friesen, Norén, Braconier, Spångberg, Svensson i Ljungskile, Sehlstedt*, Gustafsson i Bogla och Hamrin i Jönköping*.

* Ej närvarande vid justeringen.